

Foto: Richard van der Klaauw

Managers zijn wat jou betreft dus overbodig?

Eigenlijk is het heel simpel: honderd jaar geleden zijn management theorieën bedacht. Een aparte laag van managers moest zich gaan buigen over productiviteit en winstgevendheid. Met methodieken zouden ze ze dat wel even bewerkstelligen. Dat werkt dus niet en zelfs averechts. Hoe meer managers, hoe minder productief werknemers worden. Bovendien huren ze allemaal dure adviseurs in die targets bepalen, marktonderzoeken doen en strategieën te bepalen. Dat kost waanzinnig veel geld. Dat gaat ten koste van de productiviteit, maar nog erger: organisaties verliezen de reden van hun bestaan uit het oog.

Wat is dan wel een goede manier van werken?

Eigenlijk zoals de meeste familiebedrijven werken. Vaknemers doen leidinggeven er gewoon bij. Nu is er een speciale laag van leidinggevendenden bij gekomen. Manager zou een beroep apart zijn. Ze hebben verstand van managementtechnieken, maar niet van de inhoud. Je moet terug naar de tijd van meewerkende voormannen. Gelukkig zijn veel bedrijven nog zo georganiseerd, maar het aantal managers stijgt sterk. Het aantal vacatures voor technenuten stijgt enorm, terwijl studenten juist voor een managementfunctie kiezen. Ik roep studenten op om een vak te leren. Manager is dus geen vak.

Veel managers worden ingehuurd om de boel eens goed open te breken. In jouw boek stel jij dat het helemaal niet mogelijk is om werknemers te veranderen.

Bedrijfskundigen gaan er vanuit dat je mensen kan veranderen. Maar werknemers zijn zoals ze zijn. Iedereen heeft zijn eigen eigenaardigheden. De ene communiceert kortaf, de andere optimistisch. De enige reden om te veranderen is een andere baas of omgeving. Ze passen zich dan aan een nieuwe context aan.

Hoe word jouw boodschap ontvangen?

Heel wisselend. Ik heb veel reacties gekregen uit het veld, van ondernemers die op deze manier werken en positief zijn. Ook bij managementscholen heb ik om een reactie gevraagd, maar die bleef uit. Zij willen hier niets over zeggen.

Jij bent raadslid. Merk je daar ook wat van vervelende managers?

Het is inderdaad zo dat ook bij de overheid en de semipublieke sector steeds meer technieken uit het bedrijfsleven worden toegepast. Ook bij de gemeente Rotterdam gebeurt dat. Zoals het toepassen van targets en andere instrumenten. Dat werkt niet.

Kun je een voorbeeld geven?

Binnen de gemeente zie je dat diensten worden aangestuurd door rapportages en analyses, technieken uit het bedrijfsleven. Ook in die gemeentes is het heel erg sexy om met dat soort technieken bezig te zijn. Allerlei gemeentes willen opeens een merk worden met slogans, zoals Almere Bruist. Net zo sexy als in het bedrijfsleven, maar de werkelijkheid is dat het niet werkt.

Hoe ziet jouw ideale bedrijf eruit?

Bedrijven die zijn opgericht vanuit een bepaalde frustratie of droom. Van boven tot onder werkt iedereen aan de inhoud. Ik heb die bedrijven van binnen gezien. Daar werkt geen enkele beroepsmanager. Maar helaas bestaat er geen blauwdruk voor een bedrijf.

Is de crisis een goed moment om alles te herzien?

Ja, alleen trekken de managers aan de touwtjes. Dat is een spagaat waar veel bedrijven in zitten. Die managers gaan natuurlijk niet zichzelf ontslaan. Eigenlijk zou dat wel moeten. Iedereen op de inhoud en iedereen opnieuw solliciteren. Afscheid nemen van de flauwekul.